Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 14 marca 2019 r.*

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 – Przemieszczanie odpadów – Odmowa zapewnienia przez Republikę Czeską odbioru mieszaniny TPS-NOLO (Geobal) przemieszczonej z tego państwa członkowskiego do Polski – Istnienie odpadu – Ciężar dowodu – Dowód

W sprawie C-399/17

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 3 lipca 2017 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez P. Němečkovą, E. Sanfrutos Cano oraz L. Haasbeek, działające w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Czeskiej, reprezentowanej przez M. Smolka, J. Vláčila, T. Müllera oraz L. Dvořákovą, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, wiceprezes Trybunału, pełniąca obowiązki prezesa pierwszej izby, J.C. Bonichot (sprawozdawca), A. Arabadjiev, E. Regan i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: sekretarz: M. Aleksejev, kierownik wydziału,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 września 2018 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2018 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: czeski.

Wyrok

1 W skardze Komisja Europejska zwraca się do Trybunału o stwierdzenie, że odmawiając zapewnienia odbioru w Republice Czeskiej mieszaniny TPS-NOLO lub Geobal [zwanej dalej „TPS-NOLO (Geobal)"] przemieszczonej z tego państwa członkowskiego do Katowic, Republika Czeska uchybiła zobowiązaniom, które ciążą na niej na podstawie art. 24 ust. 2 i art. 28 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. 2006, L 190, s. 1).

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 1013/2006

2 Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 1013/2006, zatytułowanym „Zakres zastosowania":

„1. Niniejsze rozporządzenie określa procedury i systemy kontroli w zakresie przemieszczania odpadów, w zależności od pochodzenia, przeznaczenia i trasy przemieszczania odpadów, rodzaju przesyłanych odpadów oraz przewidzianego trybu postępowania z odpadami w miejscu przeznaczenia.

[…]".

3 Artykuł 2 tego rozporządzenia stanowi:

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

1) »odpady« są zdefiniowane zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. 2006, L 114, s. 9), z dniem 12 grudnia 2010 r. zastąpionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy (Dz.U. 2008, L 312, s. 3), w której art. 3 powtórzono zasadniczo definicję »odpadów« zawartą w dyrektywie 2006/12].

[…]

19) »właściwy organ wysyłki« oznacza właściwy organ dla obszaru, z którego przemieszczanie rozpoczęło się lub ma się rozpocząć;

20) »właściwy organ miejsca przeznaczenia« oznacza właściwy organ dla miejsca, do którego przemieszczanie jest planowane lub w którym się ono odbywa […];

[…]

22) »państwo wysyłki« oznacza każde państwo, z którego przemieszczanie rozpoczęło się lub ma się rozpocząć;

23) »państwo przeznaczenia« oznacza każde państwo, do którego planowane lub dokonywane jest przemieszczanie odpadów […];

[…]

35) »nielegalne przemieszczanie« oznacza przemieszczanie odpadów dokonane:
a) bez zgłoszenia go wszystkim zainteresowanym właściwym organom, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem; lub

[…]
g) zgodnie z art. 3 ust. 2 i 4, w odniesieniu do którego stwierdzono, że:

[…]
(iii) przemieszczanie jest realizowane w sposób, który nie został konkretnie określony w dokumencie, o którym mowa w załączniku VII;

[…]”.

4 Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1013/2006 przemieszczenia transgraniczne wewnątrz Unii powinny, w zależności od charakteru i sposobu przetwarzania odpadów oraz w sytuacji, gdy ich ilość przekracza 20 kilogramów (kg), podlegać procedurze zgłoszenia właściwym organom lub obowiązkowi poinformowania tych organów.

5 Artykuł 24 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Jeżeli właściwy organ ujawnił przemieszczanie, które uważa za nielegalne, niezwłocznie powiadamia o tym pozostałe zainteresowane właściwe organy.

2. Jeżeli odpowiedzialność za nielegalne przemieszczanie ponosi zgłaszający, właściwy organ wysyłki zapewnia, że [by] przedmiotowe odpady zostaną [zostały]:

a) odebrane przez podmiot, który faktycznie dokonał zgłoszenia; lub, jeżeli nie dokonano zgłoszenia:

b) odebrane przez podmiot zobowiązany do dokonania zgłoszenia; lub, jeżeli jest to niewykonalne:

c) odebrane przez właściwy organ wysyłki albo przez osobę fizyczną lub prawną działającą w jego imieniu; lub, jeżeli to niewykonalne:

d) poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w inny sposób w państwie przeznaczenia lub wysyłki przez właściwy organ wysyłki albo przez osobę fizyczną lub prawną działającą w jego imieniu; lub, jeżeli jest to niewykonalne:

e) poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w inny sposób w innym państwie przez właściwy organ wysyłki albo przez osobę fizyczną lub prawną działającą w jego imieniu, jeżeli wszystkie zainteresowane właściwe organy wyrażą na to zgodę.

Powyższy obowiązek odbioru, odzysku lub unieszkodliwienia jest realizowany w terminie 30 dni od dnia, w którym zainteresowany właściwy organ wysyłki dowiedział się lub został powiadomiony na piśmie przez właściwe organy miejsca przeznaczenia lub tranzytu o nielegalnym przemieszczaniu oraz o przyczynach jego zaistnienia, lub w innym terminie uzgodnionym przez zainteresowane właściwe organy. Podstawą powyższego zgłoszenia mogą być informacje przekazane właściwym organom miejsca przeznaczenia lub tranzytu między innymi przez inne właściwe organy.

W przypadku odbioru określonego w lit. a), b) i c) należy sporządzić nowe zgłoszenie, chyba że właściwe organy zgodnie uznają za wystarczający uzasadniony wniosek początkowego właściwego organu wysyłki.

Nowe zgłoszenie sporządza podmiot lub organ określony w lit. a), b), c), według określonego tam porządku.

Żaden właściwy organ nie może zgłosić sprzeciwu wobec odbioru odpadów pochodzących z nielegalnego przemieszczania. W przypadku przyjęcia przez właściwy organ wysyłki rozwiązań alternatywnych określonych w lit. d) i e) nowego zgłoszenia dokonuje początkowy właściwy organ wysyłki lub osoba fizyczna lub prawna działająca w jego imieniu, chyba że właściwe organy zgodnie uznają za wystarczający należycie uzasadniony wniosek tego organu".

6 Zgodnie z art. 28 rozporządzenia nr 1013/2006:

„1. Jeżeli właściwe organy wysyłki i miejsca przeznaczenia nie mogą dojść do porozumienia w zakresie zaklasyfikowania przedmiotu przemieszczenia jako odpadów lub nie, traktuje się go tak, jakby stanowił odpady. Przepis ten nie narusza uprawnień państwa przeznaczenia do traktowania przedmiotu przemieszczenia po jego dotarciu na miejsce zgodnie z przepisami krajowymi, pod warunkiem ich zgodności z prawem wspólnotowym i międzynarodowym.

2. Jeżeli właściwe organy wysyłki i miejsca przeznaczenia nie mogą dojść do porozumienia w zakresie zaklasyfikowania zgłoszonych odpadów do kategorii określonych w załączniku III, IIIA, IIIB lub IV, odpady traktuje się jako należące do kategorii określonych w załączniku IV.

3. Jeżeli właściwe organy wysyłki i miejsca przeznaczenia nie mogą dojść do porozumienia w zakresie zaklasyfikowania zgłoszonej operacji przetwarzania odpadów jako odzysku lub unieszkodliwienia, stosuje się przepisy dotyczące unieszkodliwiania.

4. Przepisy ust. 1–3 mają zastosowanie wyłącznie do celów niniejszego rozporządzenia i nie naruszają prawa zainteresowanych stron do rozstrzygania wszelkich sporów dotyczących powyższych kwestii przed sądami".

7 Pozycja A3190 wykazu A, zamieszczonego w części 1 załącznika V do rozporządzenia nr 1013/2006, została sformułowana w następujący sposób:

„Odpady w postaci pozostałości smołowych (wyłączając cementy asfaltowe) powstających podczas rafinacji, destylacji i innych procesów pirolitycznych substancji organicznych".

Dyrektywa 2006/12

8 Motyw 2 dyrektywy 2006/12 stanowi:

„Zasadniczym celem wszystkich przepisów dotyczących gospodarowania odpadami musi być ochrona zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwymi skutkami spowodowanymi przez zbieranie, transport, unieszkodliwianie, magazynowanie oraz składowanie odpadów".

9 Artykuł 1 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy definiuje „odpady" jako „wszelkie substancje lub przedmioty należące do kategorii określonych w załączniku I, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć lub ma obowiązek usunąć".

Dyrektywa 2008/98

10 Artykuł 3 dyrektywy 2008/98 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1) »odpady« oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia [się] został zobowiązany;

[…]”.

11 Artykuł 6 ust. 1 tej dyrektywy stanowi:

„Niektóre określone rodzaje odpadów przestają być odpadami w rozumieniu art. 3 pkt 1, gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu, i spełniają ścisłe kryteria, opracowane zgodnie z następującymi warunkami:

a) dana substancja lub przedmiot jest powszechnie stosowana do konkretnych celów;

b) istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;

c) dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania obowiązujących przepisów i norm mających zastosowanie do produktów; oraz

d) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.

W koniecznych przypadkach kryteria obejmują wartości dopuszczalne zanieczyszczeń i uwzględniają jakiekolwiek potencjalne niekorzystne oddziaływanie substancji lub przedmiotu na środowisko naturalne”.

Rozporządzenie REACH

12 Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. 2006, L 396, s. 1), zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. (Dz.U. 2008, L 353, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem REACH”):

„Odpady w rozumieniu dyrektywy 2006/12/WE […] nie są substancją, preparatem ani wyrobem w rozumieniu art. 3 niniejszego rozporządzenia”.

13 Artykuł 128 rozporządzenia REACH stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem ust. 2 państwa członkowskie nie zabraniają, nie ograniczają ani nie utrudniają produkcji, importu, wprowadzania do obrotu ani stosowania substancji w jej postaci własnej, jako składnika preparatu lub w wyrobie, objętej zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, która spełnia warunki niniejszego rozporządzenia i, w stosownych przypadkach, wspólnotowych aktów prawnych przyjętych w ramach wykonywania niniejszego rozporządzenia.

2. Niniejsze rozporządzenie w żaden sposób nie stoi na przeszkodzie utrzymaniu lub ustanawianiu przez państwa członkowskie przepisów krajowych mających na celu ochronę pracowników, zdrowia ludzkiego i środowiska, obowiązujących w przypadkach, w których niniejsze rozporządzenie nie harmonizuje wymogów dotyczących produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania”.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi i postępowanie przed Trybunałem

14 Na przełomie 2010 i 2011 r. czeski przedsiębiorca przemieścił z miejscowości Litvínov (Republika Czeska) do Katowic około 20 000 t substancji TPS-NOLO (Geobal), która stanowi mieszaninę kwaśnych smół pochodzących z rafinacji ropy naftowej, miału węglowego i tlenku wapnia.

15 Mieszanina ta została złożona, w całości lub w części, na dzierżawionej przez polskiego importera działce położonej w Katowicach przy ul. Karola Woźniaka.

16 W dniu 11 września 2011 r. władze polskie poinformowały czeskiego ministra środowiska o tym, że uznają to przemieszczenie za nielegalnie przemieszczenie odpadów w rozumieniu art. 2 pkt 35 lit. a) rozporządzenia nr 1013/2006, ponieważ ani nadawca, ani odbiorca tych odpadów nie zgłosili tego przemieszczenia organom ds. ochrony środowiska.

17 W styczniu 2012 r. czeski minister środowiska udzielił polskim władzom odpowiedzi, że skoro substancja TPS-NOLO (Geobal) została zarejestrowana zgodnie z rozporządzeniem REACH, to nie uznaje jej za odpad, w związku z czym odmawia on nakazania czeskiemu nadawcy tej mieszaniny zapewnienia jej odbioru.

18 W dniu 4 lutego 2014 r. do Komisji wpłynęła wniesiona przez organizację ochrony środowiska skarga dotycząca tego przemieszczenia, w związku z czym w dniu 12 czerwca instytucja ta wszczęła dochodzenie.

19 W dniu 27 listopada 2014 r. Komisja skierowała do Republiki Czeskiej wezwanie do usunięcia uchybienia, do którego wskazane państwo członkowskie ustosunkowało się w dniu 20 lutego 2015 r., podnosząc, że TPS-NOLO (Geobal) nie stanowi odpadu.

20 W dniu 22 października 2015 r. Komisja przesłała Republice Czeskiej uzasadnioną opinię, do której owe państwo członkowskie ustosunkowało się w dniu 18 grudnia 2015 r., potwierdzając, że odmawia zapewnienia przemieszczenia spornej mieszaniny na swe terytorium.

21 Stwierdziwszy, że Republika Czeska odmówiła zastosowania się do uzasadnionej opinii, Komisja postanowiła wnieść skargę w niniejszej sprawie.

W sprawie wniosku o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

22 Po wydaniu opinii przez rzecznika generalnego Komisja zwróciła się do Trybunału, pismem z dnia 23 listopada 2018 r., o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo, zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem, ze względu na okoliczność, że powody, w oparciu o które rzecznik generalny doszedł do wniosku, że skarga powinna zostać odrzucona jako niedopuszczalna, nie były przedmiotem dyskusji między stronami ani w trakcie pisemnego etapu postępowania, ani w trakcie ustnego etapu postępowania.

23 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania Trybunał może, w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

24 Po wysłuchaniu opinii rzecznika generalnego Trybunał uważa, że dysponuje wszelkimi danymi niezbędnymi do rozstrzygnięcia rozpatrywanej skargi i że podstawą rozstrzygnięcia tej sprawy nie będzie argument, który nie był przedmiotem dyskusji przed Trybunałem.

25 Wobec powyższego przedstawiony przez Komisję wniosek o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo należy oddalić.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

26 Komisja zarzuca Republice Czeskiej, że odmówiła ona – naruszając przy tym art. 24 rozporządzenia nr 1013/2006 – zastosowania się do przedstawionego przez władze polskie żądania odbioru spornej mieszaniny, która została nielegalnie przemieszczona na polskie terytorium.

27 Substancję TPS-NOLO (Geobal) należy jej zdaniem uznać za „odpad".

28 W pierwszej kolejności Komisja wskazuje, że mieszanina ta powstaje z odpadów pochodzących z wcześniejszego procesu rafinacji w zakładzie w Ostrawie (Republika Czeska).

29 W drugiej kolejności – twierdzi, że kwaśne smoły, z których powstaje sama mieszanina TPS-NOLO (Geobal), stanowią niebezpieczne odpady.

30 W trzeciej kolejności Komisja podnosi, że zarówno w Republice Czeskiej, jak i w Polsce mieszanina, o której mowa, jest uznawana za odpad. Republika Czeska nie kwestionuje tego stanu rzeczy w zakresie, w jakim dotyczy on tego państwa. W orzeczeniu z dnia 3 grudnia 2015 r. Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny, Republika Czeska) stwierdził zresztą, że substancja Geobal została sklasyfikowana jako odpad. Co więcej, w decyzji w sprawie modyfikacji nr 20 zintegrowanego pozwolenia dotyczącego kompleksu składowisk w miejscowości Litvínov określono substancję Geobal 4 mianem odpadu.

31 W czwartej kolejności Komisja podnosi, że substancja ta nie przestała być odpadem w wyniku jej rejestracji na podstawie rozporządzenia REACH. Z jednej strony bowiem, jak stanowi art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia, odpady są wyłączone z zakresu jego zastosowania. Wobec tego art. 128 rozporządzenia REACH, który zakazuje w szczególności stwarzania wszelkich przeszkód w swobodnym obrocie substancjami objętymi zakresem zastosowania tego rozporządzenia, nie ma zastosowania do substancji sklasyfikowanej początkowo jako odpad, jeżeli nie przestała ona być odpadem. Z drugiej strony rejestracja na podstawie rzeczonego rozporządzenia stanowi tylko jeden z czynników mogących mieć znaczenie dla ustalenia, czy dana substancja przestała być odpadem, jak orzekł Trybunał w wyroku z dnia 7 marca 2013 r., Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri (C-358/11, EU:C:2013:142). Wreszcie zgodnie z art. 20 ust. 2 rozporządzenia REACH Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) jest uprawniona jedynie do sprawdzenia, czy dokumenty rejestracyjne są kompletne, przy czym weryfikacja ta nie obejmuje oceny jakości lub adekwatności przedłożonych jej danych.

32 W piątej kolejności – intencja posiadacza danego materiału nie jest jedynym czynnikiem decydującym o uznaniu jej za odpad. Jak orzekł Trybunał w wyroku z dnia 15 czerwca 2000 r., ARCO Chemie Nederland i in. (C-418/97 i C-419/97, EU:C:2000:318, pkt 88), status odpadu powinien być określany z uwzględnieniem okoliczności każdego konkretnego przypadku, a definicja terminu „odpad" nie może być interpretowana w sposób zawężający. Skład danego materiału i niebezpieczeństwo, jakie stwarza on dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi, są czynnikami istotnymi dla ustalenia, czy materiał ten stanowi odpad.

33 W szóstej kolejności, zgodnie z wyrokami z dnia 28 marca 1990 r.,Vessoso i Zanetti (C-206/88 i C-207/88, EU:C:1990:145, pkt 11) oraz z dnia 18 grudnia 1997 r., Inter-Environnement Wallonie ASBL (C-129/96, EU:C:1997:628, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo), możliwość ponownego wykorzystania gospodarczego nie jest elementem wykluczającym z pojęcia odpadów. Nawiasem mówiąc, znaczenie gospodarcze spornej mieszaniny nie zostało ustalone i nie można go wywnioskować z zawartej umowy konsygnacji. Umowa ta nie dowodzi także istnienia w Polsce popytu na sporny materiał, jako paliwa dla cementowni, ponieważ we wskazanym państwie członkowskim nabywca nie zrealizował sprzedaży składowanej mieszaniny zgodnie z postanowieniami umowy. Stwierdzone przez polskich kontrolerów zmniejszenie ilości mieszaniny składowanej na wskazanym terenie oznacza, że pewna jej partia została prawdopodobnie ponownie wywieziona.

34 W każdym wypadku z samego brzmienia art. 28 rozporządzenia nr 1013/2006 wynika, że w braku porozumienia między władzami czeskimi a władzami polskimi sporna mieszanina powinna być traktowana tak, jakby stanowiła odpad. Władze polskie słusznie uznały, w oparciu o przeprowadzone w laboratorium testy, że sporna mieszanina jest odpadem w świetle załącznika IV do tego rozporządzenia oraz ustawodawstwa polskiego.

35 Na swą obronę Republika Czeska podnosi, że państwa członkowskie nie mogą stosować art. 28 rozporządzenia 1013/2006 w sposób dyskrecjonalny. Przepis ten może być stosowany jedynie w sytuacji, gdy państwo członkowskie ma poważne wątpliwości co do tego, czy dany materiał ma status odpadu. Umożliwienie państwu członkowskiemu powoływania się na art. 28 tego rozporządzenia bez przedstawienia dowodu skutkowałoby naruszeniem swobody przepływu. Wykładnia ta znajduje potwierdzenie w wyroku z dnia 9 czerwca 2016 r., Nutrivet (C-69/15, EU:C:2016:425). Tymczasem Komisja nie przedstawiła żadnego dowodu na to, że sporna mieszanina jest odpadem w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98.

36 Z definicji „odpadów” w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98 i orzecznictwa Trybunału (wyroki: z dnia 18 grudnia 1997 r., Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, EU:C:1997:628, pkt 26; a także z dnia 15 czerwca 2000 r., ARCO Chemie Nederland i in., C-418/97 i C-419/97, EU:C:2000:318, pkt 57, 97) wynika, że dla zakwalifikowania danego materiału jako odpadu istotne znaczenie ma sposób, w jaki jego właściciel ma zamiar się nim posłużyć, wobec czego ten sam materiał może zostać zakwalifikowany jako odpad lub nie. Dla zakwalifikowania danego materiału jako odpadu sam jego skład nie ma zatem decydującego znaczenia. Również przeprowadzone przez władze polskie testy laboratoryjne nie mają znaczenia dla zakwalifikowania spornej mieszaniny.

37 Zdaniem Republiki Czeskiej Komisja nie może powoływać się na okoliczność, że państwo to nie przedstawiło żadnej decyzji krajowej, z której wynikałoby, że sporna mieszanina przestała być odpadem. Ten argument Komisji jest bowiem oparty na art. 6 dyrektywy 2008/98, który nie ma zastosowania ratione temporis do tej mieszaniny. Termin transpozycji tej dyrektywy upłynął bowiem w dniu 12 grudnia 2010 r., podczas gdy wskazana mieszanina została wytworzona przed tą datą.

38 Sporna mieszanina nie została zresztą nigdy zakwalifikowana jako odpad. Twierdzenie Komisji, że mieszaninę tę uznano za odpad w Republice Czeskiej, nie jest poparte dowodami. Przeciwnie, zintegrowane pozwolenie dotyczące instalacji, w których mieszanina ta została wytworzona, wskazuje jasno, że przewidziany w nim sposób przetworzenia zmierza do uzyskania paliwa. Popyt na to paliwo istnieje nie tylko w Republice Czeskiej, ale także w Polsce.

39 W szczególności oczywiste jest, że w dniu, w którym nastąpiło przemieszczenie, o którym mowa w niniejszej sprawie, sporna mieszanina nie była odpadem. Jej posiadacz nie miał zamiaru pozbycia się jej, o czym, po pierwsze, świadczy zarejestrowanie tej mieszaniny jako paliwa, zgodnie z rozporządzeniem REACH, przed jej wywozem do Polski. Tymczasem, zgodnie z wyrokiem z dnia 7 marca 2013 r., Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri (C-358/11, EU:C:2013:142), rejestrację

tej mieszaniny na podstawie rozporządzenia REACH należy wziąć pod uwagę jako czynnik świadczący o tym, że jej posiadacz ma zamiar wykorzystać ją do celów gospodarczych, a nie potraktować jako odpad.

40 Po drugie, wywóz spornej mieszaniny do Polski odbył się na podstawie umowy konsygnacji, zawartej z polskim przedsiębiorstwem z siedzibą w Sosnowcu na potrzeby produkcji cementu. Twierdzenie Komisji, że mieszanina ta prawdopodobnie została ponownie wywieziona, nie jest poparte żadnymi dowodami. Przeciwnie, grzywna nałożona na polskich nabywców i stwierdzenie przez polskie władze, że ilość mieszaniny uległa istotnemu zmniejszeniu, świadczą o tym, że sporna mieszanina była w Polsce wykorzystywana zgodnie z pierwotnym zamysłem.

41 Brak rzeczywistych możliwości wykorzystania tej mieszaniny we wskazanym państwie członkowskim, jak to wynika z informacji przedstawionych przez władze tego państwa, nie ma żadnego znaczenia dla oceny, czy w chwili wywozu mieszanina ta stanowiła odpad, czy też nie. Zresztą wykorzystanie substancji zarejestrowanej na podstawie rozporządzenia REACH nie może być ograniczone do terytorium jednego państwa członkowskiego.

42 Komisja nie przedstawiła żadnego dowodu na to, że przemieszczona mieszanina nie została wykorzystana zgodnie z zawartą umową i że była przedmiotem ponownego wywozu.

43 Komisja nie przedstawiła zatem żadnego dowodu na to, że w czasie, gdy zaistniały rozpatrywane okoliczności faktyczne, sporna mieszanina była odpadem w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98. Tym samym instytucja ta nie wywiązała się z ciężaru dowodu, jaki spoczywa na niej w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Ocena Trybunału

44 Rozporządzenie nr 1013/2006 ustanawia procedury i systemy kontroli mające zastosowanie do przemieszczania odpadów, w szczególności między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

45 Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1013/2006 poddaje przemieszczenia wewnątrz Unii wszystkich odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia i licznych odpadów przeznaczonych do odzysku, w szczególności tych wymienionych w załączniku IV do tego rozporządzenia, procedurze uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody. Zgodnie z art. 3 ust. 2 wskazanego rozporządzenia pozostałe przemieszczenia odpadów podlegają obowiązkowi informacyjnemu polegającemu na sporządzeniu formularza określonego w załączniku VII do tego rozporządzenia, chyba że dotyczą one minimalnych ilości, nieprzekraczających 20 kg.

46 W art. 2 pkt 35 lit. a) i g) rozporządzenia nr 1013/2006 jako „nielegalne przemieszczanie" zakwalifikowano w szczególności przemieszczenie odpadów, w odniesieniu do którego nie dokonano zgłoszenia ani nie spełniono obowiązku w zakresie informowania.

47 W wypadku nielegalnego przemieszczania z wyżej wskazanych względów art. 24 ust. 2 rozporządzenia nr 1013/2006 przewiduje, że organ odpowiedzialny za wykonanie tego rozporządzenia w państwie członkowskim, z którego pochodzą odpady, określany mianem „właściwego organu wysyłki", ma za zadanie dopilnować, aby w terminie wynoszącym co do zasady 30 dni od dnia, w którym organ ten został poinformowany, odpady zostały odebrane przez „podmiot zobowiązany do dokonania zgłoszenia", czyli osobę, na której ciążył obowiązek zgłoszenia lub poinformowania względnie zapewnienia odbioru lub samodzielnego odebrania odpadów.

48 W niniejszej sprawie ani przemieszczenie, na przełomie 2010 i 2011 r., 20 000 t TPS-NOLO (Geobal) z Republiki Czeskiej do Polski nie zostało zgłoszone, ani nie spełniono względem niego obowiązków w zakresie informacji. Kiedy we wrześniu 2011 r. polskie władze zawiadomiły o tym przemieszczeniu

czeskiego ministra środowiska, ten ostatni odmówił nakazania czeskiemu wysyłającemu odbioru spornej mieszaniny w Polsce, podnosząc, mieszanina ta nie stanowi odpadu. To podtrzymanie tej odmowy doprowadziło do wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, a następnie do wniesienia przez Komisję sprawy do Trybunału.

49 Instytucja ta podkreśla, że zgodnie z art. 28 rozporządzenia nr 1013/2006 domniemywa się, iż przedmiot przemieszczenia jest odpadem, w sytuacji gdy właściwe organy wysyłki i miejsca przeznaczenia nie mogą dojść do porozumienia w odniesieniu do kwestii, czy ów przedmiot należy zakwalifikować jako odpad. Transport mieszaniny, o którym mowa w niniejszej sprawie, należało zatem uznać za przemieszczenie odpadów, które – wobec niespełnienia wymogów formalnych przypomnianych w pkt 4 niniejszego wyroku – było nielegalne. W tym stanie rzeczy Komisja stoi na stanowisku, że po otrzymaniu stosownego wniosku od władz polskich Republika Czeska była zobowiązana do zapewnienia odbioru odpadów zgodnie z samym brzmieniem art. 24 ust. 2 rozporządzenia nr 1013/2006. Komisja wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że odmawiając zapewnienia odbioru, Republika Czeska uchybiła ciążącemu na niej zobowiązaniu.

50 Według Republiki Czeskiej Komisja nie przedstawiła dowodu na to, że sporna mieszanina jest odpadem.

W przedmiocie ciężaru dowodu

51 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału (wyroki: z dnia 25 maja 1982 r., Komisja/Niderlandy, 97/81, EU:C:1982:193, pkt 6; z dnia 11 lipca 2018 r., Komisja/Belgia, C-356/15, EU:C:2018:555, pkt 25) w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego ciężar wykazania zarzucanego państwu członkowskiemu uchybienia spoczywa na Komisji. To właśnie Komisja, nie będąc uprawnioną do opierania się na jakimkolwiek domniemaniu, powinna przedstawić Trybunałowi dowody niezbędne do ustalenia wystąpienia tego uchybienia (wyroki: z dnia 10 czerwca 2010 r., Komisja/Portugalia, C-37/09, niepublikowany, EU:C:2010:331, pkt 28; z dnia 22 września 2011 r., Komisja/Hiszpania, C-90/10, niepublikowany, EU:C:2011:606, pkt 47; z dnia 13 lutego 2014 r., Komisja/Zjednoczone Królestwo, C-530/11, EU:C:2014:67, pkt 60).

52 W niniejszej sprawie jeśli sporna mieszanina nie jest odpadem, to rozporządzenie nr 1013/2006 nie ma zastosowania do jej przemieszczenia z Republiki Czeskiej do Polski, a Komisja nie może powoływać się na jego naruszenie przez to pierwsze państwo członkowskie. Wobec powyższego zaklasyfikowanie tej mieszaniny jako odpadu jest niezbędne do stwierdzenia uchybienia w oparciu o art. 24 ust. 2 tego rozporządzenia, a zatem stanowi ono jeden z elementów, które zostały poddane ocenie Trybunału w niniejszej sprawie.

53 Ponadto skoro – zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 51 niniejszego wyroku – w celu udowodnienia uchybienia Komisja nie może opierać się na jakimkolwiek domniemaniu, to instytucja ta nie może poprzestać na powołaniu się na domniemanie przewidziane w art. 28 ust. 1 rozporządzenia nr 1013/2006 ani utrzymywać, że oparła się na samym stwierdzeniu braku porozumienia między właściwymi organami wysyłki i miejsca przeznaczenia co do zakwalifikowania spornej mieszaniny jako odpadu na potrzeby wykazania, iż rzeczywiście jest ona odpadem.

54 Z powyższego wynika, że Komisja błędnie utrzymuje, iż jej zadaniem nie jest przedstawienie dowodu na to, że sporna mieszanina powinna rzeczywiście zostać uznana za „odpad” na potrzeby niniejszego postępowania w sprawie stwierdzenia uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

W przedmiocie dowodu uchybienia

55 Ponieważ bezsporne jest to, że w związku z transportem sporej mieszaniny nie zostały dopełnione żadne formalności wymagane w odniesieniu do przemieszczania odpadów, należy uznać, że transport ten stanowił nielegalne przemieszczenie w rozumieniu art. 2 pkt 35 rozporządzenia nr 1013/2006, pod warunkiem że mieszanina ta może zostać zakwalifikowana jako odpad. W takim wypadku właściwy organ wysyłki powinien był zapewnić jej odbiór, na wniosek władz polskich, zgodnie z art. 24 ust. 2 tego rozporządzenia. Należy oczywiście poczynić zastrzeżenie przewidziane w art. 24 ust. 2 lit. d) owego rozporządzenia, odnoszące się do sytuacji, w której odbiór jest niewykonalny, jednak na taką niewykonalność nie powołuje się żadna ze stron. W tym stanie rzeczy kwalifikacja spornej mieszaniny jako odpadu ma decydujące znaczenie dla wykazania, że badane naruszenie zaistniało.

56 Zgodnie z art. 2 pkt 1 rozporządzenia nr 1013/2006 definicją pojęcia „odpadów" na potrzeby tego rozporządzenia jest definicja zawarta w art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12, zgodnie z którą pojęcie to oznacza „wszelkie substancje lub przedmioty należące do kategorii określonych w załączniku I, które ich posiadacz usuwa, zamierza usunąć lub ma obowiązek usunąć". Ponieważ wykaz kategorii odpadów zawarty w załączniku I do tej dyrektywy wyraźnie nie jest wyczerpujący, ma on zasadniczo charakter przykładowy (wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 35).

57 W art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98, która zastąpiła dyrektywę 2006/12, definicja ta została zasadniczo powtórzona. Należy jednak zaznaczyć, że z akt sprawy nie wynika, aby dyrektywa ta miała zastosowanie do niniejszego sporu. Strony nie przedstawiły bowiem żadnych informacji, które świadczyłyby o tym, że wspomniana dyrektywa była już przetransponowana do prawa czeskiego w momencie spornego przemieszczenia, który strony zgodnie sytuują, nie określając go bardziej precyzyjnie, na przełomie 2010 i 2011 r. Tymczasem, jak Komisja przyznała na rozprawie, to właśnie na podstawie daty tego przemieszczenia należy rozstrzygnąć, czy sporna mieszanina jest odpadem, gdyż w odniesieniu do tej samej daty należy ocenić legalność owego przemieszczenia.

58 Jak wynika z przypomnianej wyżej definicji, zakwalifikowanie jako „odpadów" wynika przede wszystkim z zachowania posiadacza i ze znaczenia wyrazu „usuwać" (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 czerwca 2008 r., Commune de Mesquer, C-188/07, EU:C:2008:359, pkt 53; z dnia 18 grudnia 2007 r., Komisja/Włochy, C-263/05, EU:C:2007:808, pkt 32).

59 W odniesieniu do wyrazu „usuwać" z orzecznictwa Trybunału wynika, że wyraz ten powinien być interpretowany z uwzględnieniem celu dyrektywy 2006/12, którym jest, zgodnie z jej motywem 2, ochrona zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwymi skutkami spowodowanymi przez zbieranie, transport, unieszkodliwianie, magazynowanie oraz składowanie odpadów, a także w świetle art. 191 ust. 2 TFUE, który stanowi, że polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony i opiera się w szczególności na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego. Z powyższego wynika, że wyraz „usuwać", a zatem pojęcie odpadów w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12, nie może być interpretowane w sposób zawężający (wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

60 Ponadto Trybunał orzekł, że fakt, iż mamy do czynienia z „odpadami" w rozumieniu dyrektywy 2006/12, winien być potwierdzony w świetle wszystkich okoliczności, ze względu na cel tej dyrektywy i jej skuteczność, która nie powinna zostać naruszona (wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

61 W niniejszej sprawie ocenę przedstawionych przez Komisję dowodów należy poprzedzić dwiema uwagami wstępnymi. Po pierwsze, jako że chodzi tu o dokonanie oceny, czy przemieszczona mieszanina ma status odpadu, właściwymi okolicznościami, w świetle których należy przeprowadzić tę ocenę, są okoliczności, które istniały w dniu przemieszczenia, a nie okoliczności wcześniejsze lub

późniejsze od tej daty. Po drugie, stwierdziwszy, że dostarczenie dowodu na to, że substancja TPS-NOLO (Geobal) nie jest odpadem, było zadaniem Republiki Czeskiej, Komisja skupiła się w swych pismach nie tyle na dostarczeniu własnych dowodów na to, że substancja ta jest odpadem, co na ustosunkowaniu się do argumentów zmierzających do udowodnienia przeciwnego stanu rzeczy przedstawionych przez pozwane państwo członkowskie w postępowaniu w sprawie stwierdzenia uchybienia jego zobowiązaniom.

62 Wśród okoliczności przedstawionych przez Komisję jako mogące świadczyć o tym, że sporna mieszanina jest odpadem, instytucja ta wskazuje w pierwszym rzędzie na fakt, że substancja TPS-NOLO (Geobal) jest wytwarzana z odpadów pochodzących z wcześniejszego procesu rafinacji w zakładzie w Ostrawie.

63 Podczas rozprawy przez Trybunałem kwestia ta została potwierdzona przez Republikę Czeską, która przyznała także, że kwaśne smoły, będące głównym składnikiem tej mieszaniny, pochodzą z działalności dawnej rafinerii ropy naftowej zlokalizowanej w Ostrawie i stanowią „[o]dpady w postaci pozostałości smołowych (wyłączając cementy asfaltowe) powstając[e] podczas rafinacji, destylacji i innych procesów pirolitycznych substancji organicznych", o których mowa w pozycji A3190 wykazu A, zamieszczonego w części 1 załącznika V do rozporządzenia nr 1013/2006. Wskazane państwo członkowskie utrzymuje jednak, że w wyniku zmieszania z miałem węglowym i tlenkiem wapnia, co daje substancję TPS-NOLO (Geobal), smoły te zostały poddane przetworzeniu, które pozbawiło je charakteru odpadów i pozwoliło na ich wykorzystanie jako paliwa dla cementowni.

64 Tymczasem okoliczność, że dana substancja powstała w wyniku przeprowadzenia procesu odzysku odpadów, stanowi tylko jeden z elementów, które należy wziąć pod uwagę przy określaniu, czy substancja ta w dalszym ciągu jest odpadem, ale nie pozwala sama w sobie na sformułowanie ostatecznego wniosku w tym względzie (wyroki: z dnia 15 czerwca 2000 r., ARCO Chemie Nederland i in., C-418/97 i C-419/97, EU:C:2000:318, pkt 97; a także z dnia 7 marca 2013 r., Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri, C-358/11, EU:C:2013:142, pkt 58). Sama okoliczność, że substancja TPS-NOLO (Geobal) została wytworzona z odpadów, nie pozwala wykazać, że substancja ta, jako taka, także jest odpadem.

65 W drugim rzędzie Komisja zwraca uwagę na zagrożenie, jakie stwarzają kwaśne smoły, z których powstaje TPS-NOLO (Geobal), oraz sama ta mieszanina.

66 Na wstępie należy podkreślić, że pojęcia odpadów nie wywodzi się z zagrożenia stwarzanego przez substancje (wyrok z dnia 18 kwietnia 2002 r., Palin Granit i Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, C-9/00, EU:C:2002:232, pkt 48). Co się tyczy konsekwencji, jakie należy wyciągnąć z domniemanego zagrożenia stwarzanego przez kwaśne smoły, o których mowa w niniejszej sprawie, prawo Unii nie wyklucza co do zasady tego, aby odpad uznany za niebezpieczny mógł przestać być odpadem, jeśli określony proces powala uczynić go zdatnym do użytku bez stwarzania zagrożenia dla zdrowia człowieka i bez wyrządzania szkody środowisku naturalnemu, a ponadto jeżeli nie stwierdzono, że posiadacz tego przedmiotu pozbywa się go lub zamierza się go pozbyć (wyrok z dnia 7 marca 2013 r., Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri, C-358/11, EU:C:2013:142, pkt 60).

67 Jeśli chodzi o podnoszone przez Komisję zakwalifikowanie samej substancji TPS-NOLO (Geobal) jako odpadu niebezpiecznego, instytucja ta wspomina o grzywnie nałożonej przez polski sąd na jednego z nabywców tej mieszaniny ze względu na uznanie jej za odpad niebezpieczny. Należy jednak zwrócić uwagę na ograniczenia argumentu opartego na kwalifikacji substancji innej niż ta, o której mowa w niniejszej sprawie, w okolicznościach, które nie zostały szczegółowo opisane. W odniesieniu do spornej mieszaniny Republika Czeska przyznała na rozprawie, że niewykorzystaną ilość tej substancji składowaną od kilku lat na działce położonej w Katowicach, w warunkach zagrażających środowisku naturalnemu i zdrowiu ludzkiemu, należy bez wątpienia uznać za odpad. Jednakże, jak stwierdzono w pkt 61 niniejszego wyroku i jak podniosła Republika Czeska, aktualne okoliczności nie mają znaczenia dla oceny kwestii, czy sporna mieszanina była odpadem w dniu jej przemieszczenia.

68 W trzecim rzędzie Komisja utrzymuje, że substancja TPS-NOLO (Geobal) jest uznawana za odpad zarówno w Republice Czeskiej, jak i w Polsce.

69 Republika Czeska kwestionuje to twierdzenie w zakresie, w jakim odnosi się ono do niej. Według tego państwa członkowskiego Nejvyšší správní soud (najwyższy sąd administracyjny) – w wyroku z dnia 3 grudnia 2015 r., który Komisja przytoczyła jako dowód zakwalifikowania substancji TPS-NOLO (Geobal) w Republice Czeskiej jako odpadu – nie zajął stanowiska w tym przedmiocie, ale poprzestał na wskazaniu w podsumowaniu uwag stron, że one same zakwalifikowały tę mieszaninę jako odpad.

70 Na poparcie swej argumentacji Komisja wspomina także o modyfikacji nr 20 zintegrowanego pozwolenia dotyczącego instalacji w miejscowości Litvínov, gdzie sporna mieszanina była przechowywana przed jej przemieszeniem do Polski. Komisja podnosi, że w decyzji tej substancję Geobal 4 określono mianem odpadu. Jednakże podobieństwo nazw tych substancji nie wystarczy, by wykazać, że Geobal 4 i sporna mieszanina to substancje identyczne. Co więcej, jak przypomniano w pkt 60 niniejszego wyroku, to, czy dana substancja ma status odpadu, należy oceniać in concreto, z uwzględnieniem okoliczności każdego przypadku.

71 Co się tyczy kwalifikacji substancji TPS-NOLO (Geobal) w prawie polskim należy wskazać, że rząd polski nie uczestniczył ani w pisemnym, ani w ustnym etapie postępowania, i że jego stanowisko znane jest Trybunałowi jedynie z dwóch pism, z dnia 21 lipca 2015 r. i z dnia 11 maja 2016 r., które Rzeczpospolita Polska wystosowała do Komisji i które instytucja ta dołączyła do przedstawionych Trybunałowi akt. Wynika z nich, że w owym państwie członkowskim mieszanina ta była wówczas uważana za odpad, którego wykorzystanie w charakterze paliwa było zabronione. Jednakże, jak podniosła Republika Czeska na rozprawie i co nie zostało zakwestionowane, wykorzystanie tej substancji jako paliwa dla cementowni zostało w Polsce zakazane dopiero od maja 2011 r., czyli po dokonaniu spornego przemieszczenia. Zresztą zawarta umowa konsygnacji zdaje się świadczyć o tym, że – według zainteresowanego polskiego importera – w dniu podpisania tej umowy, to jest w grudniu 2010 r., substancja TPS-NOLO (Geobal) była użyteczna i miała wartość gospodarczą.

72 W czwartym rzędzie Komisja podnosi, że z faktu rejestracji spornej mieszaniny na podstawie rozporządzenia REACH przed jej przemieszczeniem nie można wywodzić, że substancja ta przestała być odpadem.

73 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia odpady nie są substancją, preparatem ani wyrobem w rozumieniu art. 3 wskazanego rozporządzenia. Co prawda, jak podniosła Komisja, sporna mieszanina mogła zostać błędnie zarejestrowana na podstawie rozporządzenia REACH, bez uwzględnienia jej statusu odpadu. Ewentualność ta nie może jednak być utożsamiana z wykazaniem, że mieszanina ta ma charakter odpadu. Bez dopuszczania jakiegokolwiek definitywnego wniosku przeciwnego, rejestracja danej substancji zgodnie z rozporządzeniem REACH ma jednak znaczenie dla ustalenia, czy substancja ta przestała być odpadem (zob. podobnie wyrok z dnia 7 marca 2013 r., Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri, C-358/11, EU:C:2013:142, pkt 63, 64).

74 W piątym rzędzie Komisja zwraca uwagę na skład spornej substancji oraz na zagrożenie, jakie stwarza ona dla środowiska naturalnego lub zdrowia ludzkiego. W tym względzie należy przede wszystkim stwierdzić, że analizy tej substancji, na które powołuje się Komisja bez ich przedstawienia, zostały przeprowadzone przez polskie władze w sposób niekontradyktoryjny i że Republika Czeska nie jest w stanie przeprowadzić kontrekspertyzy, ponieważ owa mieszanina znajduje się na polskim terytorium. Ponadto, jak wynika z definicji odpadów, dana substancja jest odpadem nie ze względu na swój charakter, ale ze względu na zamiar lub obowiązek usunięcia tej substancji przez jej posiadacza, a więc ze względu na wolę posiadacza lub ustawodawcy. Wynika stąd, że skład chemiczny danej substancji może co najwyżej stanowić wskazówkę co do tego, że ma ona charakter odpadu (zob. podobnie wyrok z dnia 7 września 2004 r., Van de Walle i in., C-1/03, EU:C:2004:490, pkt 42).

Wreszcie zagrożenia stwarzane przez daną substancję dla środowiska naturalnego lub zdrowia ludzkiego nie mają decydującego wpływu na jej kwalifikację jako odpadu (zob. podobnie wyrok z dnia 15 czerwca 2000 r., Arco Chemie Nederland i in., C-418/97 i C-419/97, EU:C:2000:318, pkt 66).

75 W szóstym rzędzie Komisja podnosi, że nawet jeśli substancja TPS-NOLO (Geobal) mogła zostać ponownie wykorzystana do celów gospodarczych, to okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie jej zakwalifikowaniu jako odpadu (zob. podobnie wyroki: z dnia 28 marca 1990 r., Vessoso i Zanetti, C-206/88 i C-207/88, EU:C:1990:145, pkt 13; a także z dnia 18 grudnia 1997 r., Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, EU:C:1997:628, pkt 31). Argumentacji tej nie można jednak traktować jako do dowodu na to, że sporna mieszanina ma charakter odpadu, ani nawet jako wskazówki co do takiego stanu rzeczy.

76 Ponadto Komisja kwestionuje użyteczność gospodarczą spornej mieszaniny. Ze stwierdzonego przez polskich kontrolerów zmniejszenia się ilości substancji składowanej na wskazanym terenie instytucja ta wyciąga wniosek, że nabywca nie dokonał w Polsce sprzedaży tej mieszaniny, zgodnie z postanowieniami zawartej umowy, i że została ona w części ponownie wywieziona. Komisja twierdzi na tej podstawie, że we wskazanym państwie członkowskim nie istniał popyt na tę mieszaninę jako paliwo dla cementowni.

77 Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze polskie ilość substancji TPS-NOLO (Geobal) składowanej w Katowicach w 2016 r. wynosiła już tylko około 6000 t z 20 000 t przywiezionych tam w 2011 r. Z samego tego ustalenia trudno jest jednak wyciągnąć wniosek, że sprzedaż konsygnacyjna spornej mieszaniny nie nastąpiła i że została ona w części ponownie wywieziona. Jak sugeruje Republika Czeska, zmniejszenie się ilości mieszaniny składowanej na wskazanym terenie można także wyjaśnić faktem, że była ona wykorzystywana zgodnie ze swym przeznaczeniem jako paliwo w polskich cementowniach dopóty, dopóki jej wykorzystywanie do tego celu było dozwolone. W każdym wypadku dotyczące tej kwestii twierdzenia Komisji nie są poparte żadnymi dowodami.

78 Z całości powyższych rozważań wynika, że nie można uznać, iż Komisja przedstawiła wymagane prawem dowody na to, że sporna mieszanina jest odpadem w rozumieniu dyrektywy 2006/12. Wobec tego instytucja ta nie wykazała, że przemieszczenie tej substancji z Republiki Czeskiej do Polski na przełomie 2010 i 2011 r. stanowiło – na dzień, w którym doszło do jego realizacji – przemieszczenie odpadów w rozumieniu rozporządzenia nr 1013/2006 ani że Republika Czeska uchybiła w efekcie zobowiązaniom wynikającym z przepisów art. 24 ust. 2 w związku z art. 28 ust. 1 tego rozporządzenia. Skargę Komisji należy zatem oddalić.

W przedmiocie kosztów

79 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Czeska wniosła o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a instytucja ta sprawę przegrała, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Komisja Europejska zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy